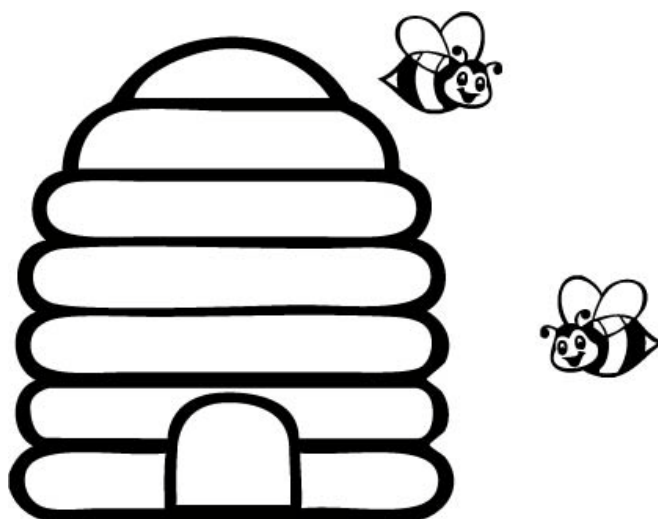

KORACI DO EKOZNAKA ZA MED I DRUGE PČELINJE PROIZVODE

**HRVATSKI ZAVOD ZA POLJOPRIVREDNU
SAVJETODAVNU SLUŽBU**

Zagreb, listopad 2010.

KORACI DO EKOZNAKA ZA MED I DRUGE PČELINJE PROIZVODE

Pčelariti ili ne pčelariti na ekološki način, osobna je odluka pčelara. Osim pčelarskog znanja i iskustva, potrebno je i upoznati se s načelima ekološke poljoprivredne proizvodnje, te surađivati s djelatnicima Hrvatskog zavoda za poljoprivrednu savjetodavnu službu.

Prvi korak

ZAKONSKI PROPISI

Načela ekološkog pčelarstva su određena Zakonom o ekološkoj proizvodnji poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda (NN 12/01., NN 79/07.) i Pravilnikom o ekološkoj proizvodnji životinjskih proizvoda (NN 13/02., NN 10/07.). Proizvodnjom prema spomenutim odredbama stječu se uvjeti da se takvi proizvodi certificiraju i nose znak "ekoproizvod".

Košnice u ekološkom pčelarstvu moraju biti izrađene od prirodnih materijala i obojane ekološkom bojom. Satne osnove moraju biti izrađene od ekološkog voska, bez žičanih dijelova i čavlića, a ako je to neophodno žica i čavli moraju biti od inoxa.

Pri osnivanju pčelinjaka u uvjetima ekološke proizvodnje mora se voditi briga da se osigura dovoljno hrane za pčele kao i pristup vodi (higijenska pojilica).

Pčelinjak mora biti postavljen tako da u polumjeru 3 km od pčelinjaka nektar i pelud potječe od poljoprivrednog bilja iz ekološke proizvodnje ili od prirodne vegetacije koja nije tretirana kemijskim sredstvima i da postoji dovoljna udaljenost od bilo koje proizvodnje koja je izvor onečišćenja okoliša, kao što su npr. gradski centar, industrijska zona, autoput, odlagalište otpada, spalionica.

Pri liječenju pčelinjih zajednica nije dopuštena upotreba antibiotika već se liječenje, suzbijanje nametnika i čišćenje košnica i pribora provodi organskim kiselinama (mravlja, oksalna, mliječna, octena).

Ne preporuča se istovremeno pčelarenje na ekološki i konvencionalni način.

Drugi korak

PRVI STRUČNI NADZOR

Nakon donošenja odluke o uzgoju pčela na ekološki način potrebno je odabrati i prijaviti se jednoj od ovlaštenih nadzornih stanica (Pravilnik o stručnom nadzoru u ekološkoj proizvodnji, NN 13/02., NN 10/07.). U Hrvatskoj je registrirano 7 nadzornih stanica:

1.	"AGRIBIOCERT"	Veli dvor 11, Omišalj
2.	"BIOINSPEKT"	Đakovština 2, Osijek
3.	"BIOTECHNICON
PODUZETNIČKI CENTAR"	Hrvatskih iseljenika 30, Split
4.	"HRVATSKE ŠUME"	Ljudevita Farkaša Vukotinovića 2,
Zagreb
5.	"PRVA EKOLOŠKA
STANICA"	Kuraltova 8, Zagreb
6.	"TRGO-INVEST d.o.o."	D. Rakovca bb, Bukovlje
7.	"OMEGA-CERT d.o.o."	Rebar 131, Zagreb

Nakon prijave proizvođača djelatnik nadzorne stanice obavlja prvi stručni nadzor i izdaje **zapisnik**.

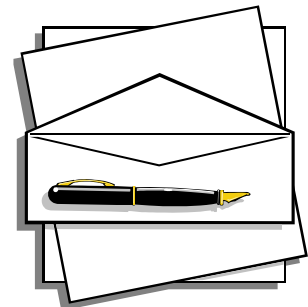
Ekološka proizvodnja u pčelarstvu uspostavlja se godinu dana nakon prijelaznog razdoblja. Osim novih ekoloških pčelara, potrebno je napomenuti da i konvencionalni pčelar može postati ekološki, ako prođe prijelazno razdoblje. Tijekom tog razdoblja potrebno je košnice obojati

ekološkim bojama ili zamijeniti novim, satne osnove zamijeniti novim dobivenim od ekološkog voska, a suzbijanje bolesti pčela provoditi dopuštenim postupcima i pripravcima propisanim za ekološku proizvodnju. Prijelazno razdoblje za svakog pčelara pojedinačno određuje nadzorna stanica, što ovisi o vremenu neophodnom za izmjenu satnih osnova (voska), načinu liječenja i dr.

Treći korak

UPIS U UPISNIKE PROIZVOĐAČA

Pčelar mora biti najprije upisan u Upisnik poljoprivrednih obiteljskih gospodarstava koji vodi Ured državne uprave za poljoprivredu pri županiji – služba za gospodarstvo. Potom podnosi zahtjev i zapisnik nadzorne stanice za ekološku proizvodnju o obavljenom prvom stručnom nadzoru Ministarstvu poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja (u daljnjem tekstu Ministarstvo) za upis u **Upisnik proizvođača u ekološkoj proizvodnji poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda** (Pravilnik o uvjetima i načinu upisa u Upisnike ekološke proizvodnje poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda, NN 13/02., NN 112/07.).

Uz zahtjev za upis u Upisnik prilažu se sljedeći prilozi:

1. Rješenje o upisu u registar za pravnu osobu, obrtnica ili
2. Izvadak iz zemljišne knjige i/ili ugovor o korištenju zemljišta i/ili izjava vlasnika zemlje o ustupanju zemljišta na korištenje kao dokaz o vlasništvu odnosno pravu korištenja zemljišta, a za prerađivače ugovor o korištenju preradbenih kapaciteta;
3. Potvrdu pravne osobe ili izjavu proizvođača da je upoznat s propisima i pravilima ekološke proizvodnje, kao oblikom posebnog povjerenja između proizvođača i potrošača;
4. **Zapisnik nadzorne stanice za ekološku proizvodnju o obavljenom prvom stručnom nadzoru;**
5. Državni biljeg u iznosu 70,00 kuna.

Prilozi se podnose u izvorniku, prijepisu ili preslici.

Četvrti korak

STRUČNI NADZOR

Ekološka proizvodnja u pčelarstvu podliježe stručnom nadzoru u svim dijelovima proizvodnje prema Pravilniku o ekološkoj proizvodnji životinjskih proizvoda (NN 13/02., NN 10/07.). Prema Pravilniku o preradi, pakiranju, prijevozu i skladištenju ekoloških proizvoda (NN 129/09.) u preradi ekoloških proizvoda namijenjenih ljudskoj i životinjskoj ishrani upotrebljavaju se pomoćne tvari i ostali proizvodi nepoljoprivrednog podrijetla te proizvodi poljoprivrednog podrijetla koji nisu ekološki proizvedeni, a obuhvaćaju sastojke, aditive i pomoćne tvari koje je dopušteno rabiti u preradi namirnica, osim za vino, a sastoje se od jednog ili više sastojaka biljnog podrijetla i primjenjuju se sukladno važećim propisima o proizvodnji namirnica.

Ekološki proizvod mora biti propisano označen da se ne bi pomiješao ili zamijenio s drugim (konvencionalnim) proizvodom.

Pčelar je dužan voditi zapise o proizvodnji (knjiga pčelinjaka, dnevnik pčelarske proizvodnje) i knjigovodstvo temeljeno na upisima i/ili potvrdama na osnovi kojih je nadzornoj stanici moguća provjera podrijetla, vrste i količine svih kupljenih i rabljenih materijala te njihovu uporabu.

Nakon svakog obavljenog stručnog nadzora nadzorna stanica mora dostaviti izvješće Ministarstvu i pravnoj osobi za provedbu postupka potvrđivanja.

Pravne osobe za provedbu postupka potvrđivanja jesu:

1. "AGRIBIOCERT" – Veli dvori 11, Omišalj
2. "BIOINSPEKT" – Đakovština 2, Osijek
3. "PRVA EKOLOŠKA STANICA" – Kuraltova 8, Zagreb,
4. "BIOTECHNICON PODUZETNIČKI CENTAR" – Hrvatskih iseljenika 30, Split,
5. "OMEGA-CERT " d.o.o. – Rebar 131, Zagreb,
6. "TRGO-INVEST " d.o.o. – D. Rakovca bb, Bukovlje.

Peti korak

IZDAVANJE POTVRDNICE

Nakon provedenog obvezatnoga stručnog nadzora nad ekološkom proizvodnjom sukladno odredbama Pravilnika o provođenju stručnog nadzora nad ekološkom proizvodnjom i izdanog zapisnika o obavljenom stručnom nadzoru, pravna osoba za provedbu postupka potvrđivanja izdaje **potvrđnicu**.

Potvrđnica (certifikat) je isprava kojom ovlaštena pravna osoba za provedbu postupka potvrđivanja (certifikacije) u ekološkoj proizvodnji potvrđuje da su proizvodnja, proces ili usluga na proizvodnoj jedinici u ekološkoj proizvodnji sukladni s propisanim temeljnim zahtjevima za ekološku proizvodnju.

Postupak potvrđivanja sukladnosti temelji se na zapisnicima o obavljenom stručnom nadzoru nadzornih stanica i pripadajućoj dokumentaciji ispitnog laboratorija.

Kao ekološki proizvod može se deklarirati proizvod za kojeg vrijede sljedeći uvjeti:

1. da je proizveden u ekološkoj proizvodnji nad kojim je proveden obvezatni stručni nadzor;
2. ako obilježavanje sadrži ime i/ili broj koda nadzorne stanice ili propisani »znak« (markicu ili tekst) ekološke proizvodnje;
3. za neprerađene poljoprivredne proizvode:
 - a) ako se oznaka jasno odnosi na poljoprivrednu proizvodnju;
 - b) ako se prema propisima ekološke proizvodnje proizvodilo ili ako se na sukladan način proizvedeno uvezlo iz drugih zemalja.
4. za prerađene proizvode namijenjene konzumiranju:
 - a) ako je najmanje 95 % sastojaka proizvedeno sukladno propisima ekološke proizvodnje ili uvezeno iz drugih zemalja, odnosno ako potječu iz takvih proizvoda;
 - b) ako su kao sastojci koji nisu poljoprivrednog podrijetla sadržane samo tvari navedene u Prilogu 1. Pravilnika o preradi, pakiranju, prijevozu i skladištenju ekoloških proizvoda (NN 129/09.);
 - c) ako su proizvodi ili njegovi sastojci u pripremi tretirani samo tvarima koje su navedene u Prilogu 1. Pravilnika o preradi, pakiranju, prijevozu i skladištenju ekoloških proizvoda (NN 129/09.) u ekološkoj proizvodnji i nije primijenjeno ionizirajuće zračenje;
 - d) ako udovoljava uvjetima iz članka 9. Pravilnika o preradi, pakiranju, prijevozu i skladištenju ekoloških proizvoda (NN 129/09.) u ekološkoj proizvodnji;
 - e) ako su proizvodi proizvedeni bez uporabe genetski modificiranih organizama i/ili ako ne potječu od takvih proizvoda.

Šesti korak

KORIŠTENJE ZNAKA "EKOPROIZVOD"

Postupak dobivanja potvrđnice preduvjet je za korištenje znaka „ekoproizvod“. Prema Pravilniku o deklaraciji i označavanju ekoloških proizvoda (NN 10/07.) ekološki poljoprivredni proizvođač nakon dobivanja potvrđnice stječe uvjete i pravo na upotrebu znaka „ekoproizvod“ za jednu proizvodnu godinu.

Nanošenjem znaka "ekoproizvod" jamči se da je proizvod bio stručno kontroliran i da je potvrđen na propisan način te da je za njega izdana potvrđnica o sukladnosti s temeljnim zahtjevima za ekološku proizvodnju.

Slika 1. Znak za hrvatski „ekoproizvod“

Znak "ekoproizvod" nanosi se na prednju naljepnicu ili neposredno iznad prednje naljepnice proizvoda tako da je vidljiv, čitljiv i neizbrisiv, a nanosi se utiskivanjem, otiskivanjem bojom koja se ne može izbrisati, naljepnicom ili privjesnicom. Ako proizvođač koristi i privjesnicu, znak se mora nanijeti na nju. Znak „ekoproizvod“ okruglog je oblika, zelene boje, otisnut na bijeloj podlozi (slika br. 1.). Veličina znaka na proizvodima varira ovisno o veličini ekoloških proizvoda.

Znak je neophodno promovirati kako bi postao prepoznatljiv širem krugu potrošača.

Ostali koraci, troškovi i državna potpora

a) **TROŠKOVI** – Visina naknade troškova za provedbu stručnog nadzora nad ekološkom proizvodnjom i troškova utvrđivanja sukladnosti s temeljnim zahtjevima određena je istoimenim Pravilnikom, NN 41/08., NN 15/10. a plaća je proizvođač ekoloških proizvoda.

Izvadak iz Pravilnika o visini naknade troškova za provedbu stručnog nadzora nad ekološkom proizvodnjom i troškova utvrđivanja sukladnosti s temeljnim zahtjevima (NN 41/08, NN 15/10.):

PRILOG 1.

BILJNA PROIZVODNJA

	Opis	Kuna/ha/godišnje
4.	Pčelinje ispaše (radijus 3 km od pčelinjaka)	
a	stručni nadzor	200,00 po ispaši
b	utvrđivanje sukladnosti	200,00 po ispaši

STOČARSKA PROIZVODNJA I AKVAKULTURA

	Opis	Kuna/kom. godišnje	Kuna/kom. godišnje	Kuna/kom. godišnje	Kuna/kom. godišnje
17.	Pčelarstvo	1-40 košnica	40-100 košnica	100-200 košnica	200 košnica i više
a	stručni nadzor	8,40	6,30	4,80	3,60
b	utvrđivanje sukladnosti	8,40	6,30	4,80	3,60

PRERADA I SKLADIŠTENJE

	Opis	Kuna/ godišnje
21.	Prerada na ekološkoj poljoprivrednoj proizvodnoj jedinici	
a	stručni nadzor	100,00
b	utvrđivanje sukladnosti	100,00
22.	Skladišni prostor na ekološkoj poljoprivrednoj proizvodnoj jedinici	
a	stručni nadzor	100,00
b	utvrđivanje sukladnosti	100,00
23.	Prerada na ekološkoj proizvodnoj jedinici bez poljoprivredne proizvodnje	
a	stručni nadzor	150 kn/sat
b	utvrđivanje sukladnosti	150 kn/sat
24.	Uvoz ekoloških proizvoda	
	Nadzor objekta za skladištenje ekoloških proizvoda	150 kn/sat

OSTALI MOGUĆI TROŠKOVI

Opis	Jedinica	kn
Troškovi puta	po prijednom km	prema Pravilniku*
dnevica	1	prema Pravilniku*
Analiza tla na hranljive vrijednosti-prema potrebi	1 dubina	135,00-300,00
	3 dubine	366,00-1110,00
Analiza rezidua i teških metala - prema potrebi	po 1 teškom metalu	130,00
	ukupno	4800,00
Analiza gotovog proizvoda	rezidue, teški metali i dr.	2500,00-5000,00
Biljezi za upis u Upisnik		70,00
Izvod iz zemljišne knjige	po 1 listu	≥ 40,00
Posjedovni list	po 1 listu	≥ 40,00

*Pravilnik o porezu na dohodak NN 95/05., članak 13.

Valja napomenuti da broj nadzora ovisi o vrsti proizvodnje. Osim prvog stručnog nadzora najmanje jednom godišnje nadzorna stanica obavlja sveobuhvatni pregled proizvodne jedinice. Vrsta analiza ovisi o vrsti i uvjetima proizvodnje. Ako nadzorna stanica posumnja u ispravnost ili vjerodostojnost određenog proizvoda, šalje uzorak na analizu. Ako se analizom utvrdi da uzorak ne sadrži nedopuštena sredstva, troškove analize

podmiruje nadzorna stanica. Ako se analizom potvrdi sumnja o upotrebi nedopuštenih sredstava, troškove analize podmiruje proizvođač.

b) DRŽAVNA POTPORA – Novi Zakon o državnoj potpori u poljoprivredi i ruralnom razvoju (NN 92/10.) uređuje:

- a) izravna plaćanja,
- b) mjere ruralnog razvoja,
- c) posebne potpore poljoprivredi,
- d) upravni i inspekcijski nadzor,
- e) kaznene odredbe.

U članku 2. Zakona o državnoj potpori poljoprivredi i ruralnom razvoju definirani su sljedeći pojmovi:

1. Državna potpora obuhvaća: izravna plaćanja, mjere ruralnog razvoja te mjere posebne potpore poljoprivredi.

2. Izravna plaćanja jesu plaćanja poljoprivrednim gospodarstvima za obavljanje poljoprivrednih aktivnosti radi potpore dohotku.

3. Mjere ruralnog razvoja obuhvaćaju mjere za unapređenje konkurentnosti poljoprivrednog sektora, mjere za očuvanje i unapređenje okoliša i krajobraza i mjere za poboljšanje kvalitete života u ruralnim područjima i diverzifikaciju ruralnih gospodarskih djelatnosti.

4. Posebna potpora poljoprivredi obuhvaća mjere za upravljanje rizicima i kriznim situacijama, za održanje i poboljšanje genetske kvalitete u stočarstvu, za tehničku pomoć proizvođačkim organizacijama te ostale mjere koje nisu obuhvaćene mjerama poljoprivredne politike, a uređuju se posebnim propisima.

5. Korisnici izravnih plaćanja jesu poljoprivredna gospodarstva upisana u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava sukladno Zakonu o poljoprivredi, koja obavljaju poljoprivrednu aktivnost.

6. Korisnici državne potpore ruralnom razvoju jesu fizičke i pravne osobe koje ispunjavaju uvjete propisane ovim Zakonom.

7. Poljoprivredna aktivnost podrazumijeva uzgoj poljoprivrednih kultura, držanje i uzgoj stoke i proizvodnju poljoprivrednih proizvoda ili

održavanje zemljišta u stanju pogodnom za poljoprivrednu proizvodnju i očuvanje okoliša.

8. Višestruka sukladnost je ispunjavanje uvjeta vezanih uz zaštitu okoliša, zdravlje ljudi, životinja i bilja, dobrobit životinja te uvjeta vezanih uz dobru poljoprivrednu i okolišnu praksu, utvrđenih posebnim propisima.

9. Nacionalna omotnica je gornja granica financijskih sredstava predviđenih za izravna plaćanja tijekom jedne godine.

10. Modulacija je umanjeње isplata izravnih plaćanja za pojedina poljoprivredna gospodarstva čija prava na izravna plaćanja na razini proizvodne godine prelaze zakonom propisani iznos.

11. Državna pomoć je potpora iz sredstava državnog proračuna Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Državni proračun) za poljoprivrednike u posebno osjetljivim sektorima u prijelaznom razdoblju, nakon pristupanja Republike Hrvatske u Europsku uniju.

Izravna plaćanja u 2011. godini obuhvaćaju **osnovno plaćanje** po poljoprivrednoj površini i **proizvodno vezana plaćanja**.

Osnovno plaćanje po poljoprivrednoj površini jest plaćanje za: livade i pašnjake i sve ostale vrste korištenja zemljišta.

PRILOZI

Izvadak iz *Dodatka 1. Omotnice za osnovno plaćanje po površini i sektorske omotnice za proizvodno vezana plaćanja za 2011. godinu*

VRSTA IZRAVNOG PLAĆANJA	Vrijednost – kuna	Jedinica mjere	Maksimalni jedinični iznos
Osnovno plaćanje po površini – livade i pašnjaci	24.571.461	ha	702
Osnovno plaćanje po površini – ostale vrste korištenja	1.531.593.893	ha	2.055
i dr.			

Izvadak iz *Dodatka 2. Minimalno poticane količine u 2011. godini*

VRSTA IZRAVNOG PLAĆANJA	Jedinica mjere	Minimalno poticane količine
Osnovno plaćanje po površini – livade i pašnjaci	ha	1,00
Osnovno plaćanje po površini – za gospodarstva koja imaju isključivo trajne nasade	ha	0,25
Osnovno plaćanje po površini – ostale vrste korištenja	ha	1,00
i dr.		

Izvadak iz *Dodatka 5. Maksimalna visina javne potpore prema članku 60. stavku 1. točke 2., 3., 4., 5., 6. i 7. Zakona o državnoj potpori u poljoprivredi i ruralnom razvoju (NN 92/10.)*

Mjera	Maksimalna visina javne potpore
Osiguranje od mogućih šteta proizvodnji u poljoprivredi	do 25% troška premije osiguranja godišnje
1 dr.	
Kapitalna ulaganja u poljoprivredi	po zahtjevu do: – 50% opravdanih troškova investicije – 55% opravdanih troškova investicije za mlade poljoprivrednike – 60% opravdanih troškova investicije za teže uvjete gospodarenja – 65% opravdanih troškova investicije za teže uvjete gospodarenja i mlade poljoprivrednike – 75% opravdanih troškova investicije vezanu uz primjenu nitratne direktive
1 dr.	
Ekološka poljoprivredna proizvodnja	do: – 2.894,00 kn/ha za povrće i višegodišnje nasade – 2.394,00 kn/ha za oranice – 1.548,00 kn/ha za livade i pašnjake
1 dr.	

Ekološki proizvođači mogu ostvariti pravo na izravna plaćanja ako su upisani u Upisnik poljoprivrednih obiteljskih gospodarstava, Upisnik proizvođača u ekološkoj proizvodnji poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda i imaju potvrđnicu o sukladnosti s temeljnim zahtjevima za ekološku proizvodnju. Pravo na izravna plaćanja stječu od početka prijelaznog razdoblja u ekološkoj proizvodnji sukladno Zakonu o ekološkoj proizvodnji poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda (NN 12/01., NN 79/07.). Potvrđnicu o sukladnosti s temeljnim zahtjevima za ekološku proizvodnju potrebno je dostaviti *najkasnije do 31. prosinca tekuće godine Agenciji za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju.*

Nažalost, državne potpore ne obuhvaćaju uzgoj pčela, pčelinja društva, med i druge pčelinje proizvode, te pčelari mogu ostvariti potporu samo na osnovi poljoprivrednog zemljišta, livada i pašnjaka.

c) REPROMATERIJAL - Materijal za reprodukciju (matice, vosak, satne osnove i dr.) treba biti iz ekološke proizvodnje.

U ekološkoj poljoprivredi dopuštena je upotreba i drugih sredstava koja se tradicionalno rabe, a propisana su Pravilnikom o ekološkoj proizvodnji životinjskih proizvoda (NN 13/02.) i Pravilnikom o izmjenama i dopunama Pravilnika o ekološkoj proizvodnji životinjskih proizvoda (NN 10/07.).

PUNJENJE, PAKIRANJE MEDA I DRUGIH PČELINJIH PROIZVODA

Pravilnik o veterinarsko-zdravstvenim uvjetima kojima moraju udovoljavati objekti registrirani za obradu, preradu i uskladištenje proizvoda životinjskog podrijetla na obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima (NN 149/03., NN 9/07.) propisuje da se med puni i pakira:

✿ na OPG u za to registriranim objektima/prostorijama (Zakon o veterinarstvu NN 41/07., NN 155/08.);

✿ isključivo med proizveden na vlastitom gospodarstvu i to do 1.000 kg godišnje.

Takvi objekti moraju imati: prostoriju za prihvata, punjenje i pakiranje meda i prostor za uskladištenje meda (čl. 16. NN 149/03.).

Novi Pravilnik o deklaraciji i označavanju ekoloških proizvoda (NN 10/07.) propisuje da med i druge pčelinje proizvode deklarira proizvođač ili uvoznik. Deklaracija mora biti ispisana na hrvatskom jeziku.

Med i drugi pčelinji proizvodi mogu se deklarirati kao ekološki pod uvjetom:

1. da je proizveden u ekološkoj proizvodnji nad kojim je proveden obvezatni stručni nadzor,
2. ako obilježavanje sadrži ime i/ili broj koda nadzorne stanice ili propisani "znak" (markicu ili tekst) ekološke proizvodnje,
3. za neprerađene poljoprivredne proizvode:
 - a) ako se oznaka jasno odnosi na poljoprivrednu proizvodnju,
 - b) ako se prema propisima ekološke proizvodnje proizvelo ili ako se na sukladan način proizvedeno uvezlo iz drugih zemalja,
4. za prerađene proizvode namijenjene konzumiranju:
 - a) ako je najmanje 95 % sastojaka proizvedeno sukladno propisima ekološke proizvodnje ili uvezeno iz drugih zemalja, odnosno ako potječu iz takvih proizvoda,
 - b) ako su kao sastojci koji nisu poljoprivrednog podrijetla sadržane samo tvari navedene u Prilogu 1. Pravilnika o preradi, pakiranju, prijevozu i skladištenju ekoloških proizvoda (NN 129/09.),
 - c) ako su proizvodi ili njegovi sastojci u pripremi tretirani samo tvarima koje su navedene u Prilogu 1. Pravilnika o preradi, pakiranju, prijevozu i skladištenju ekoloških proizvoda (NN 129/09.), i nije primijenjeno ionizirajuće zračenje,
 - d) ako udovoljava uvjetima iz članka 9. Pravilnika o preradi, pakiranju, prijevozu i skladištenju ekoloških proizvoda (NN 129/09.),
 - e) ako su proizvodi proizvedeni bez uporabe genetski modificiranih organizama i/ili ako ne potječu od takvih proizvoda,
5. veterinarski broj punione i
6. druge podatke bitne za proizvod sukladno posebnim propisima.

Stavljanje u promet:

Med i drugi pčelinji proizvodi se mogu staviti u promet na više načina:

1. prodajom na vlastitom OPG-u,
2. u vlastitoj turističkoj ponudi u okviru ugostiteljskog objekta,
3. u vlastitoj ili zajedničkoj trgovini (više proizvođača) izvan OPG-a,
4. na tržnicama ili prodajnim izložbama (čl. 8. NN 149/03.).

Postupke ekološkog pčelarenja je detaljno opisao ekološki pčelar, gospodin Lovro Krnić u „Hrvatskoj pčeli“ (broj 1-12/2006. godine) pod naslovom "Praktično ulaženje u ekološko pčelarenje". Te članke preporučamo kao temeljnu literaturu pčelarima koji namjeravaju pčelariti prema odredbama Zakona o ekološkoj proizvodnji poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda (NN 12/01., NN 79/07.), Pravilnika o ekološkoj proizvodnji životinjskih proizvoda (NN 13/02., NN 10/07.).

OVLAŠTENI LABORATORIJI

Prema Objavi o upisu u popis ovlaštenih laboratorija za ispitivanje kakvoće meda i drugih pčelinjih proizvoda (NN 89/00., NN 78/01., i NN 15/02., NN 41/05.) ovlašteni su sljedeći laboratoriji:

1. Prehrambeno-biotehnološki fakultet, Centar za kontrolu namirnica, Zagreb, Jagićeva 31;
2. Zavod za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije, Osijek, Franje Krežme 1;
3. Zavod za javno zdravstvo Zadar, Zadar, Kolovare 2;
4. Podravka d.d., Istraživanje i razvoj, Koprivnica, A. Starčevića 32;
5. Zavod za javno zdravstvo Županije Splitsko-dalmatinske, Split, Vukovarska 46;
6. Zavod za javno zdravstvo Primorsko-goranske županije, Rijeka, Krešimirova 52a;
7. Zavod za javno zdravstvo grada Zagreba, Zagreb, Mirogojska 16;
8. Hrvatski veterinarski institut, Zagreb, Savska cesta 143, sa svojim podružnicama:
 - Veterinarski zavod Križevci, Križevci, Zakmardijeva 10;
 - Veterinarski zavod Rijeka, Rijeka, Podmurvice 29;
 - Veterinarski zavod Split, Split, Poljička cesta 33;
 - Veterinarski zavod Vinkovci, Vinkovci, J. Kozarca 24;
9. Zavod za ispitivanje prehrane i nadzor kakvoće prehrambenih proizvoda Prehrambeno-tehnološkog fakulteta Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera, Osijek, Franje Kuhača 18.

MOGUĆNOST OSNIVANJA UDRUGE I UDRUŽIVANJE

Prema Zakonu o udrugama (NN 88/01., NN 11/02.) udruga je svaki oblik slobodnog i dobrovoljnog udruživanja više pravnih i fizičkih osoba, odnosno proizvođača ekoloških proizvoda, koji se, radi zaštite vlastitih probitaka, zauzimanja, uvjerenja i ciljeva, a bez namjere stjecanja dobiti, podvrgavaju pravilima koja uređuju ustroj i djelovanje toga oblika udruživanja. Udruga je neprofitabilna, nepolitička, nevladina i interesna institucija.

Ne samo danas, već i od kraja pretprošlog stoljeća na našim prostorima ima značajno mjesto u oblikovanju interesnih istupa pojedine grupe ljudi. Ustrojiti je treba ondje gdje je potrebno izboriti se za svoj interes, a pojedinac postaje preslab da bi se nosio sa problemima oko sebe. Organiziranost i snaga udruga govori o stanju i snazi pojedine zajednice ljudi.

U Hrvatskoj udrugu mogu osnovati najmanje tri osnivača, poslovno sposobnih fizičkih osoba te pravnih osoba. Registrirati se mogu na lokalnoj i nacionalnoj razini, a dobro je da su ciljevi rada udruge usko vezani sa interesima pojedinaca.

Ciljevi udruge važan su detalj statuta udruge, koji predstavlja temeljni opći akt udruge a donosi ga

skupština udruge. Ostali opći akti, odnosno pravila rada, ako ih udruga donosi, moraju biti u skladu sa statutom. Statut udruge sadrži podatke o: nazivu i sjedištu, zastupanju, ciljevima, djelatnostima kojima se ostvaruju ciljevi, članstvu te pravima i obvezama članova, tijelima udruge, te prestanku postojanja udruge.

U udrugama se posebno ističe dobrovoljni rad koji ne smije biti neprimijećen od članova udruge. Članovi udruge dužni su aktivno se uključivati u rad u interesu udruge. Udruga može činiti svoje asocijacije na lokalnoj (savez, savezi), državnoj (središnji savez) i međunarodnoj razini.

U udrugu se, za razliku od zadruge, ne unosi kapital i svaki član odgovara osobno za svoj kapital (kuću, zemlju, stoku, novac, i sl.), a nema zajedničkog vlasništva i dionica. Udruga može imati zaposlenog profesionalnog djelatnika, tajnika koji operativno obavlja dogovoreno, a predsjednik je osoba od autoriteta o čijem predstavljanju i "imageu" uvelike ovisi slika o Udruzi.

ZAKONSKA REGULATIVA

ZAKON O EKOLOŠKOJ PROIZVODNJI POLJOPRIVREDNIH I PREHRAMBENIH PROIZVODA (NN 12/01., NN 14/01., NN 79/07.)

- Pravilnik o ekološkoj proizvodnji u uzgoju bilja i u proizvodnji biljnih proizvoda (NN 91/01., NN 10/07.);
- Pravilnik o sustavu ocjenjivanja sukladnosti u ekološkoj proizvodnji (NN 91/01., NN 25/08., NN 61/09.);
- Pravilnik o preradi, pakiranju, prijevozu i skladištenju ekoloških proizvoda (NN 129/09.);
- Pravilnik o ekološkoj proizvodnji životinjskih proizvoda (NN 13/02., NN 10/07.);
- Pravilnik o vođenju baze podataka za poljoprivredni reprodukcijски materijal iz ekološke proizvodnje (NN 89/08.);
- Pravilnik o deklaraciji i označavanju ekoloških proizvoda (NN 10/07., NN 64/09.);
- Pravilnik o uvjetima i načinu upisa u upisnik ekološke proizvodnje poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda (NN 13/02., NN 112/07.);
- Pravilnik o stručnom nadzoru u ekološkoj proizvodnji (NN 13/02., NN 10/07., NN 62/08., NN 146/09.);
- Pravilnik o ekološkoj proizvodnji u preradi vlakana (NN 81/02.);
- Pravilnik o visini naknade troškova za provedbu stručnog nadzora nad ekološkom proizvodnjom i troškova utvrđivanja sukladnosti s temeljnim zahtjevima (NN 41/08., NN 15/10.);
- Popis pravnih osoba za provedbu postupka potvrđivanja nad ekološkom proizvodnjom (NN 81/02., NN 15/04., NN 28/09., NN 15/10.);
- Popis ovlaštenih laboratorija u ekološkoj proizvodnji (NN 81/02., NN 22/06., NN 10/07., NN 28/09.);
- Popis nadzornih stanica za obavljanje stručnog nadzora nad ekološkom proizvodnjom (NN 81/02., NN 15/04., NN 22/06., NN ??/10.);
- Popis pravnih i fizičkih osoba upisanih u Upisnik proizvođača u ekološkoj proizvodnji poljoprivrednih proizvoda (NN 68/03., NN 15/04., NN 32/05., NN 22/06., NN 10/07., NN 18/08., NN 28/09., NN 15/10.);
- Popis pravnih i fizičkih osoba brisanih iz Upisnika proizvođača u ekološkoj proizvodnji poljoprivrednih proizvoda (NN 22/06., NN 18/08., NN 15/10.);
- Popis pravnih i fizičkih osoba upisanih u Upisnik uvoznika ekoloških proizvoda (NN 22/06., NN 10/07., NN 18/08., NN 28/09., NN 15/10.);
- Zakon o državnoj potpori u poljoprivredi i ruralnom razvoju (NN 92/10.);

Pravilnik o izravnim plaćanjima u poljoprivredi (NN 33/10., NN 63/10., NN 106/10.);

Pravilnik o potpori u sklopu Programa za očuvanje izvornih i zaštićenih pasmina (NN 3/07., NN 155/08.);

Pravilnik o provedbi programa razvitka seoskog prostora (NN 71/05., NN 86/08.).

ZAKONSKA REGULATIVA U STOČARSTVU I VETERINARSTVU

Zakon o stočarstvu (NN 70/97., NN 36/98., NN 151/03.);

Zakon o dobrobiti životinja (NN 19/99.);

Zakon o oznakama zemljopisnog podrijetla i oznakama izvornosti proizvoda i usluga (NN 173/03., NN 186/03., NN 76/07.);

Zakon o oznakama izvornosti, oznakama zemljopisnog podrijetla i oznakama tradicionalnog ugleda poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda (NN 84/08., NN 75/09., NN 107/09., NN 20/10.);

Pravilnik o oznakama izvornosti i oznakama zemljopisnog podrijetla hrane (NN 80/05., NN 11/07.);

Zakon o veterinarstvu (NN 41/07., NN 155/08.);

Zakon o hrani (NN 46/07., NN 155/08.);

Pravilnik o držanju pčela i katastru pčelinje paše (NN 18/08.);

Pravilnik o medu (NN 93/09.);

Pravilnik o kakvoći uniflornog meda (NN 122/09.);

Pravilnik o veterinarsko-zdravstvenim uvjetima kojima moraju udovoljavati objekti registrirani za obradu, preradu i uskladištenje proizvoda životinjskog podrijetla na obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima (NN 149/03., NN 9/07.);

Pravilnik o mjerama suzbijanja i iskorjenjivanja pčelinjih bolesti (NN 114/04.);

Pravilnik o uvjetima pod kojima posjednici životinja imaju pravo odabrati ovlaštenu veterinarsku organizaciju (NN 181/03., NN 145/08.);

Pravilnik o mjerama za monitoring određenih tvari i njihovih rezidua u živim životinjama i proizvodima životinjskoga podrijetla (NN 118/04.);

Pravilnik o uvjetima i načinu prijevoza životinja (NN 116/05.);

Pravilnik o vođenju matičnih knjiga i uzgojnih upisnika te upisu uzgojno valjanih životinja (NN 164/04.);

- Pravilnik o postupku priznavanja novih pasmina, sojeva i hibrida (NN 164/04.);
- Objava o upisu u popis ovlaštenih laboratorija za ispitivanje kakvoće meda i drugih pčelinjih proizvoda (NN 89/00., NN 78/01., NN 15/02., NN 41/05.);
- Naredba o mjerama zaštite životinja od zaraznih i nametničkih bolesti i njihovom financiranju u 2010. (NN 7/10., NN 33/10., NN 37/10.);
- Popis pasmina, sojeva i hibrida domaćih životinja (NN 39/06.);
- Dominiković, Z., Brence-Lazarus, Tatjana, Bubalo, D., Dražić, Maja, Kezić, N. (1997.): Program gojidbenog stvaranja pčela u Republici Hrvatskoj, Hrvatski stočarsko selekcijski centar, Zagreb.

NADZORNE STANICE:

1. **"AGRIBIOCERT"**
Veli dvor 11, 51513 OMIŠALJ
Tel.: 051/842 607; e-mail: zadruga.agribiocert@ri.t-com.hr
2. **"BIOINSPEKT" d.o.o.**
Đakovština 2, 31000 OSIJEK
Tel.: 031/204 620, Fax: 031/213 659; e-mail: bioinspekt@os.t-com.hr
3. **"BIOTECHNICON PODUZETNIČKI CENTAR" d.o.o.**
Hrvatskih iseljenika 30, 21000 SPLIT
Tel.: 021/485 461, Fax: 021 348 871; e-mail: havrin@biotechnicon.hr
4. **"HRVATSKE ŠUME"**
Ljudevita Farkaša Vukotinovića 2, 10000 ZAGREB
Tel.: 01/4804 111; 4804 159, Fax: 01/4804 101
e-mail: direkcija@hrsume.hr; jadranka.rosa@hrsume.hr
5. **"PRVA EKOLOŠKA STANICA "**
Kuraltova 8, 10000 ZAGREB
Tel.: 01/2348 628; e-mail: marinz@zg.t-com.hr
6. **"TRGO-INVEST " d.o.o.**
Dragutina Rakovca bb, 35209 BUKOVLJE
Tel.: 035/276 119; e-mail: trgoinvest@gmail.com
7. **"OMEGA-CERT " d.o.o.**
Rebar 131, 10000 ZAGREB
Tel.: 095 568 6436; e-mail: omega-cert1@gmail.com

PRAVNE OSOBE ZA PROVEDBU POSTUPKA POTVRĐIVANJA:

1. **"AGRIBIOCERT"**
Veli dvor 11, 51513 OMIŠALJ
Tel.: 051/842 607, e-mail: zadruga.agribiocert@ri.t-com.hr
2. **"BIOINSPEKT" d.o.o.**
Đakovština 2, 31000 OSIJEK
Tel.: 031/204 620, Fax: 031/213 659; e-mail: bioinspekt@os.t-com.hr
3. **"PRVA EKOLOŠKA STANICA "**
Kuraltova 8, 10000 ZAGREB
Tel.: 01/2348 628; e-mail: marinz@zg.t-com.hr
4. **"BIOTECHNICON PODUZETNIČKI CENTAR" d.o.o.**
Hrvatskih iseljenika 30, 21000 SPLIT
Tel.: 021/485 461, Fax: 021 348 871; e-mail: havrin@biotechnicon.hr
5. **"OMEGA-CERT " d.o.o.**
Rebar 131, 10000 ZAGREB
Tel.: 095 568 6436; e-mail: omega-cert1@gmail.com
6. **"TRGO-INVEST " d.o.o.**
Dragutina Rakovca bb, 35209 BUKOVLJE
Tel.: 035/276 119; e-mail: trgoinvest@gmail.com

KONTAKTI:

**MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, RIBARSTVA I
RURALNOG RAZVOJA**

UPRAVA ZA RURALNI RAZVOJ

**UPRAVNA DIREKCIJA SAPARD/IPARD PROGRAMA
SEKTOR ZA RAZVOJ RURALNOG PROSTORA**

**ODJEL ZA EKOLOŠKU I INTEGRIRANU
POLJOPRIVREDU**

Ulica grada Vukovara 78, 10000 ZAGREB

Tel.: 01/ 6106 204

web adresa: <http://www.mps.hr>

**HRVATSKI ZAVOD ZA POLJOPRIVREDNU
SAVJETODAVNU SLUŽBU**

**ODJEL ZA INTEGRIRANU I EKOLOŠKU
POLJOPRIVREDU**

Fra Andrije Kačića Miošića 9/III, 10000 ZAGREB

Tel.: 01/4882 700, 4882 712

Fax: 01/4882 701

e-mail: hzpss@hzpss.hr

web adresa: <http://www.hzpss.hr>

Autori: mr. sc. Marija Ševar, dipl. ing. agr.

mr. sc. Miroslav Kovač, dipl. ing. agr.

Odgovorni urednik: dr. sc. Ivan Katalinić

Grafička priprema: mr. sc. Marija Ševar

**Nakladnik: Hrvatski zavod za poljoprivrednu
savjetodavnu službu**